

adviesrapport

Quickscan natuurtoets Huis aan de Bosrand, Zeist

Inventarisatie en beoordeling in het kader van de soortbescherming

Opdrachtgever

Gemeente Zeist

Status

Definitief

T (085) 4871265
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets Huis aan de Bosrand, Zeist

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van de soortbescherming

Projectcode	Datum	Status
24-312	22 januari 2025	Definitief

Auteur(s)

M.A. (Martin) Heinen, P.I. (Pim) Godschalk

Modellering & GIS

-

Tweede lezer

S.E. (Sebastiaan) Kraaijeveld & B. (Bas) Reijner

Opdrachtgever

Gemeente Zeist

©Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Heinen, M.A. & P.I. Godschalk (2025). Quickscan natuurtoets Huis aan de Bosrand, Zeist. Inventarisatie en beoordeling in het kader van de soortbescherming. Rapport 24-312. Ecogroen bv.

Inhoud

Samenvatting	5
1. Inleiding	7
1.1 Aanleiding en doelstelling	7
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling	8
1.2.1 Huidige situatie	8
1.2.2 Voorgenomen ontwikkeling	9
1.3 Leeswijzer	11
2. Wettelijk kader en methode	12
2.1 Omgevingswet	12
2.2 Onderzoeksmethode	12
2.2.1 Bureaustudie	12
2.2.2 Veldbezoek	12
2.2.3 Toets Flora- en fauna-activiteit	13
3. Soortbescherming	14
3.1 Flora	14
3.2 Zoogdieren	15
3.2.1 Vleermuizen	15
3.2.2 Das	18
3.2.3 Boommarter en steenmarter	23
3.2.4 Kleine marterachtigen	23
3.2.5 Eekhoorn	24
3.2.6 Haas en konijn	24
3.2.7 Overige zoogdieren	24
3.3 Vogels	25
3.3.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten	25
3.3.2 Vogels zonder jaarrond beschermde nesten	26
3.4 Amfibieën	26
3.5 Reptielen	27
3.5.1 Hazelworm	27
3.5.2 Overige reptielen	28
3.6 Insecten	28
3.6.1 Grote vos	28
3.6.2 Overige insecten	28
3.7 Overige soortgroepen	29
3.8 Specifieke zorgplicht	29
Geraadpleegde bronnen	30

Bijlagen

- Bijlage 1 - Natuur in de Omgevingswet: Wettelijke kaders
- Bijlage 2 - Ecologisch logboek

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

Gemeente Zeist heeft het voornemen de woonwijk Huis aan de Bosrand aan te leggen ten westen van Huis ter Heide. Op voormalige sportvelden en een moestuin worden maximaal 82 woningen gebouwd. Voor uitvoering van het voornemen is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig. In het verleden zijn diverse ecologische onderzoeken in het gebied uitgevoerd, waaronder een natuurtoets. Voorliggende rapportage is een actualisatie van het onderdeel soortbescherming van de natuurtoets met daarin ook een samenvatting van de resultaten van aanvullende ecologische onderzoeken.

Wet- en regelgeving omtrent de bescherming van natuur verplicht vooraf te toetsen of activiteiten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. In de quickscan natuurtoets zijn de effecten van het voornemen getoetst aan de beschermingskaders van de Omgevingswet ten aanzien van soortbescherming. De toetsing aan Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland en houtopstanden is verwerkt in de eerder opgestelde natuurtoets ten behoeve van het bestemmingsplan. Bij de toetsing zijn de te bebouwen kavels en omringende bosstroken tot het plangebied gerekend. De in gebruik zijnde sportvelden vallen daarbuiten.

Soortbescherming

- In het plangebied zijn potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig in bomen met holten en spleten. Ten behoeve van de aanleg van wegen door houtsingels en de optimalisering van dassenfoerageergebied worden geen bomen met holten gekapt. Negatieve effecten op potentiële verblijfplaatsen zijn zodoende niet aan de orde. Er is ook geen sprake van aantasting van essentiële vliegroutes en onmisbaar foerageergebied van vleermuizen.
- In het plangebied is optimaal en suboptimaal foerageergebied aanwezig van das. Het foerageergebied op de te bebouwen kavels zal verdwijnen als gevolg van de voorgenomen woningbouw. In de zuidrand van het plangebied zijn mogelijkheden om het verlies aan foerageergebied te compenseren (een Douglasbosje, trainingsveld voor politiehonden en parkeerplaats).
- In bosstroken zijn potentiële verblijfplaatsen van boom- en steenmarter aanwezig in boomholten. Om negatieve effecten op verblijfplaatsen van boom- en steenmarter te voorkomen wordt geadviseerd om dergelijke bomen en omringende niet te kappen.
- In het plangebied is potentieel geschikt leefgebied aanwezig voor kleine marterachtigen. Als gevolg van de voorgenomen woningbouw gaat mogelijk potentieel leefgebied verloren en zijn negatieve effecten te verwachten voor deze soortgroep.

- In het plangebied zijn geen vaste verblijfplaatsen en foerageergebieden van eekhoorn, haas en konijn aanwezig en niet te verwachten. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van eekhoorn, haas en konijn is niet aan de orde.
- In de bosstroken komen buizerd, havik en sperwer foeragerend voor. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten van deze soorten of andere roofvogels aangetroffen in of in de directe omgeving van het plangebied. Boomholten zijn potentiële nestplaatsen van zwarte specht. Om negatieve effecten op potentiële nestplaatsen te voorkomen wordt geadviseerd om dergelijke bomen en omringende bomen niet te kappen. Tevens zijn nesten van algemeen voorkomende broedvogels van bomen, bosranden struweel en grasland te verwachten.
- In het plangebied zijn geschikt leefgebied en verblijfplaatsen aanwezig van hazelworm. Als gevolg van de voorgenomen woningbouw gaat mogelijk potentieel leefgebied verloren en zijn negatieve effecten te verwachten.
- In het plangebied is grote vos waargenomen, maar potentieel geschikt leefgebied en waardplanten zijn niet aanwezig. Als gevolg van de voorgenomen woningbouw zijn geen negatieve effecten te verwachten. Het nemen van vervolgstappen voor grote vos is niet aan de orde.
- De voorgenomen plannen leiden niet tot verlies of verstoring van groeiplaatsen van flora en/of verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied van overige zoogdieren, overige amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden, uitgezonderd soorten waarvoor een vrijstelling van vergunningplicht geldt in de provincie Utrecht. Wel geldt de specifieke zorgplicht voor deze soorten.

Advies en vervolgstappen

- Als gevolg van de voorgenomen bouwplannen zijn negatieve effecten te verwachten op das, kleine marterachtigen en hazelworm. Hiervoor dient een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te worden aangevraagd en dienen mitigerende maatregelen te worden genomen.
- De specifieke zorgplicht ten aanzien van soorten is altijd van toepassing. Indien volgens voorzorgsmaatregelen wordt gewerkt én dit is vastgelegd in een logboek (of ecologisch werkprotocol) kan worden aangetoond dat er zorgvuldig en conform de specifieke zorgplicht wordt gewerkt.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Gemeente Zeist heeft het voornemen de woonwijk Huis aan de Bosrand aan te leggen ten westen van Huis ter Heide. Op voormalige sportvelden en een moestuin worden maximaal 82 woningen gebouwd. Voor uitvoering van het voornemen is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig.

In het verleden zijn diverse ecologische onderzoeken in het gebied uitgevoerd, waaronder een natuurtoets (Peeters & Hoksberg, 2020). Voorliggende rapportage is een actualisatie van het onderdeel soortbescherming van de natuurtoets met daarin ook een samenvatting van de resultaten van aanvullende ecologische onderzoeken.

Wet- en regelgeving omtrent de bescherming van natuur verplicht vooraf te toetsen of activiteiten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. In deze quickscan natuurtoets zijn de effecten van het voornemen getoetst aan de beschermingskaders van de Omgevingswet ten aanzien van soortbescherming. De toetsing aan Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland en houtopstanden is verwerkt in Peeters & Hoksberg (2020) ten behoeve van het bestemmingsplan. Bij de toetsing aan het onderdeel soortbescherming zijn de te bebouwen kavels en omringende bosstroken tot het plangebied gerekend. De in gebruik zijnde sportvelden vallen buiten het plangebied.

In het plangebied en omgeving zijn naast een quickscan natuurtoets met aanvullend onderzoek naar hazelworm in 2020 (Peeters & Hoksberg, 2020), een ecologisch advies voor de groene inrichting van de nieuwe wijk (Jansen & Heinen, 2022), een onderzoek naar das (Koschorrek & Van Vuuren, 2023) en mitigerende maatregelen voor dassenfoerageergebied (Heinen, 2024) uitgevoerd.

Voorliggende quickscan natuurtoets is een actualisatie van het onderdeel soortbescherming in Peeters & Hoksberg (2020), thans bekende ecologische gegevens en een upgrade naar de huidige Omgevingswet die sinds 1 januari 2024 van kracht is. De resultaten van het dassenonderzoek zijn verwerkt in Koschorrek & Van Vuuren (2023). Het onderzoek naar compensatie van dassenfoerageergebied (Heinen, 2024) is in deze quickscan heroverwogen. Tevens is de aanwezigheid van haas en konijn onderzocht. Deze soorten zijn per 1 september 2024 in de provincie Utrecht niet meer vrijgesteld.

De ontwikkeling van Huis aan de Bosrand maakt deel uit van het programma Hart van de Heuvelrug. Het gebied dreigde verregaand te versnipperen door bebouwing en wegen. De provincie Utrecht,

gemeenten Zeist en Soest en het Utrechts Landschap roepen sinds 2004 die versnippering een halt toe met het gebiedsprogramma Hart van de Heuvelrug (<https://www.hartvandeheuvelrug.nl/>). Door de aanleg van ecoducten en de realisatie van natuur is een aaneengesloten natuurgebied ontstaan van ruim 700 hectare. Door bebouwing en natuur te herschikken is er ruimte ontstaan voor wonen, werken, recreatie en zorg. Binnen dit programma worden ruim 25 projecten uitgevoerd die variëren van nieuwe natuur tot woningbouw, van ecoducten tot duurzame bedrijventerreinen. Bij de ontwikkeling van Huis aan de Bosrand wordt nadrukkelijk aangesloten bij de andere woningbouwplannen in de directe omgeving.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

1.2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt globaal ten noorden van de A28, ten westen van Huis ter Heide. Het bestaat uit voormalige sportvelden, een moestuin en omringende bosstroken. Midden in het gebied liggen in gebruik zijnde sportvelden met bijbehorende bebouwing. Deze maken geen deel uit van het plangebied (zie figuur 1.1). De te bebouwen kavels worden doorsneden met houtsingels. De bosstroken en singels bestaan uit beuk, zomereik, Amerikaanse eik, ruwe berk, grove den, Douglasspar, reuzenzilverspar en lariks. Op enkele plaatsen is een struiklaag aanwezig. Aan de westzijde ligt een historisch Kerkepad van oude beuken. Aan de zuidzijde zijn een terrein dat niet continu wordt gebruikt voor training van politiehonden en een weinig gebruikte parkeerplaats aanwezig (zie figuur 1.2). Tijdelijk en permanent oppervlaktewater ontbreken in het plangebied.

Figuur 1.1 Ligging van het plangebied (rode omlijning), het te bebouwen gedeelte (geel vlak), de te kappen doorsteken (cirkel) en het te optimaliseren dassenfoerageergebied (groen). De in gebruik zijnde en te handhaven sportvelden zijn geëxclaveerd (grijs vlak). Bron ondergrond: PDOK.

Figuur 1.2 Impressie van het plangebied. Bron: Ecogroen.

1.2.2 Voorgenomen ontwikkeling

Op de voormalige sportvelden en moestuin (geel vlak in figuur 1.1) worden maximaal 82 woningen gebouwd. Deze kavels krijgen de bestemming 'Woongebied' (zie figuur 1.3). De wijk wordt natuurinclusief ingericht en de aangrenzende bosranden blijven behouden. Ten behoeve van de ontsluiting worden aan de oostzijde één eik gekapt en in de houtsingels worden twee doorsteken gekapt ten behoeve van lokale wegen. De bosranden krijgen de bestemming 'Bos' en 'Groen'. De weinig gebruikte parkeerplaats, het terrein dat niet continu wordt gebruikt voor de training van politiehonden en een Douglasbosje worden omgevormd tot optimaal leefgebied van das. Hierbij worden de Douglas- en reuzenzilversparren gekapt (zie 3.2.2).

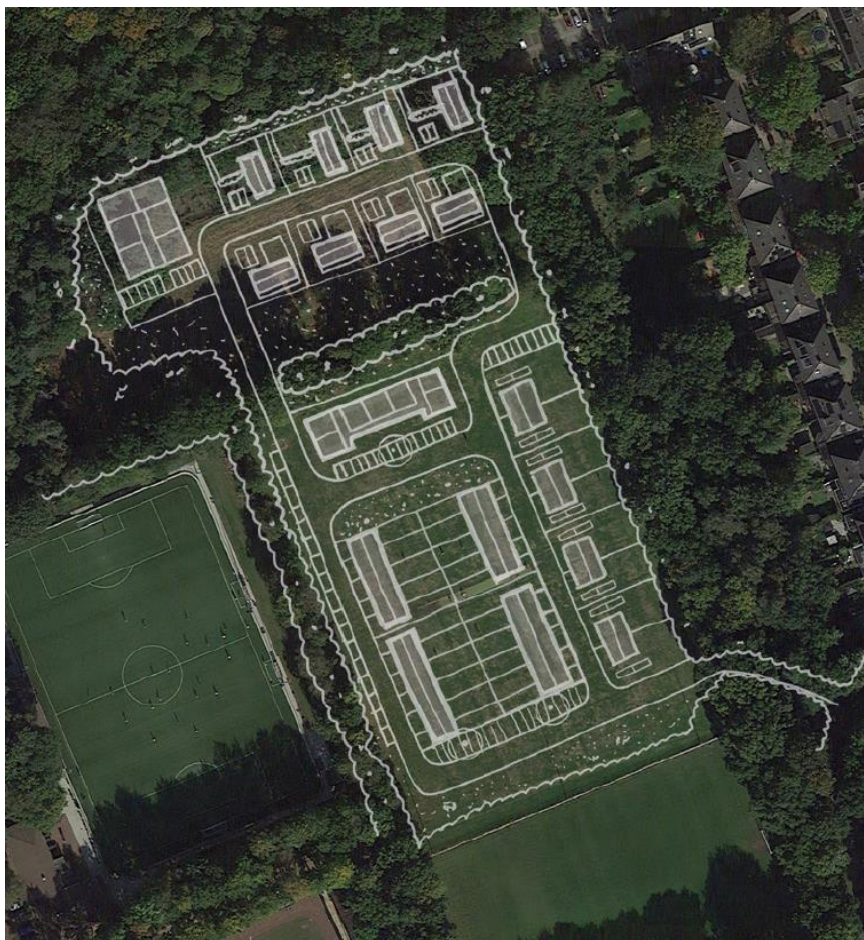
In het beeldkwaliteitsplan 'Huis aan de Bosrand' (BGSV, 2024a) is aangegeven dat de nieuwe wijk een mix wordt van rijen koop- en sociale huurwoningen en appartementengebouwen. Hiervoor zijn twee ideeënschetsen gemaakt (figuur 1.4 en 1.5).

Figuur 1.3 Bestemmingsplangebied Huis ter Heide West. Bron: mRO (2024).

Figuur 1.4 Ideeënschets 'groen in het midden' Huis aan de Bosrand. Bron: BGSV (2024).

Figuur 1.5 Ideeënschets 'twee buurtjes' Huis aan de Bosrand. Bron: BGSV (2024).

1.3 Leeswijzer

Het juridische kader waarbinnen de natuurtoets is uitgevoerd en de gebruikte methodiek zijn beschreven in hoofdstuk 2. Vervolgens wordt beschreven of er beschermde soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen de invloedssfeer van het initiatief en of er mogelijk schadelijke handelingen worden verricht (hoofdstuk 3). Hierbij is aangegeven welke mitigerende maatregelen mogelijk zijn om schadelijke handelingen te voorkomen, of een vergunningplicht van toepassing is en of vervolgonderzoek nodig is om kennisleemten op te vullen. In het laatste hoofdstuk zijn de geraadpleegde bronnen vermeld.

2. Wettelijk kader en methode

2.1 Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Een groot deel van de regels over de fysieke leefomgeving is hiermee gebundeld in één wet. De Omgevingswet bestaat, naast de Omgevingswet zelf, uit vier algemene maatregelen van bestuur (AMvB's) en één ministeriële regeling. De Omgevingswet regelt onder meer de bescherming van flora en fauna, Natura 2000-gebieden, houtopstanden en het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

In dit rapport wordt ingegaan op het onderdeel flora en fauna ten behoeve van een in te dienen aanvraag Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit. Bijlage 1 bevat een samenvatting van de relevante wetteksten.

2.2 Onderzoeksmethode

2.2.1 Bureaustudie

Om een beeld te krijgen van aanwezige natuurwaarden in en in de omgeving van het plangebied is gestart met een bureaustudie. Hierbij zijn eerder door Ecogroen uitgevoerde ecologische onderzoeken (Peeters & Hoksberg, 2020; Jansen & Heinen, 2022; Koschorrek & Van Vuuren, 2023; Heinen, 2024) en verspreidingsgegevens van beschermde soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFP) geraadpleegd. Bij het raadplegen van de NDFP is een zoekgebied van ruim vijf kilometer rondom het plangebied aangehouden en is gezocht naar waarnemingen in de afgelopen tien jaar. Daarnaast is de Informatiekaart Natuur (IKN) geraadpleegd om een beeld te krijgen van de ligging van nationaal en provinciaal beschermde gebieden in en rondom het plangebied.

2.2.2 Veldbezoek

Quickscan natuurtoets

De verzamelde informatie uit de bureaustudie vormt de basis voor een veldbezoek dat op 29 juli en 6 augustus 2024 bij gunstige weersomstandigheden (weinig wind, helder, droog en 25–27 °C) is uitgevoerd door een ecooloog van Ecogroen. Tijdens het veldbezoek is het plangebied onderzocht, waarbij aandacht is besteed aan (biotoop van) beschermde soorten. Naast een beoordeling van de aanwezige biotopen is speciaal gelet op aanwijzingen voor (mogelijke) nesten van jaarrond beschermde vogels, verblijfplaatsen van vleermuizen, marterachtigen en zwarte specht in bomen en leefgebied voor das, boommarter, eekhoorn, haas, konijn en kleine marterachtigen. Ook is gekeken naar de mogelijkheden voor compensatie van foerageergebied van de das in de bosstroken, op de parkeerplaats en het trainingsveld voor politiehonden.

Eerder uitgevoerd (veld)onderzoek

Het veldonderzoek voor de eerste quickscan natuurtoets en het aanvullend onderzoek naar hazelworm, waarbij reptielplaten zijn uitgelegd, zijn in 2020 uitgevoerd. In 2022 is een veldbezoek met medewerkers van de gemeente Zeist uitgevoerd in het plangebied waarbij de mogelijkheden van het inpassen van groenstructuren in de nieuw te bouwen wijk zijn onderzocht. Tijdens dat bezoek zijn sporen van das gevonden. Aansluitend is in 2023 een uitgebreid dassenonderzoek verricht. Hierbij is de ligging en het gebruik van verblijfplaatsen (burchten en vluchtpijpen) onderzocht en is een waardering gegeven aan dassenfoerageergebied binnen en buiten het plangebied (Koschorrek & Van Vuuren, 2023). Voorliggend rapport bevat een samenvatting van de resultaten van het dassenonderzoek. Voor details wat betreft de resultaten en de werkwijze van dit onderzoek wordt verwezen naar Koschorrek & van Vuuren (2023).

Op een deel van het in het plangebied aanwezige foerageergebied worden woningen gebouwd. Daarom is in 2024 een eerste onderzoek verricht naar de mogelijkheden van compensatie van dassenfoerageergebied (Heinen, 2024).

2.2.3 Toets Flora- en fauna-activiteit

Aan de hand van de uitgevoerde bureaustudie en het veldbezoek is beoordeeld of er beschermde soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen de invloedssfeer van het plan. Vervolgens is bepaald of er schadelijke handelingen kunnen optreden door uitvoering van het plan op beschermde soorten en/of hun leefgebied. Tot slot is beoordeeld of er vervolgstappen nodig zijn, zoals het vastleggen van mitigerende maatregelen in het plan, vervolgonderzoek of het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit.

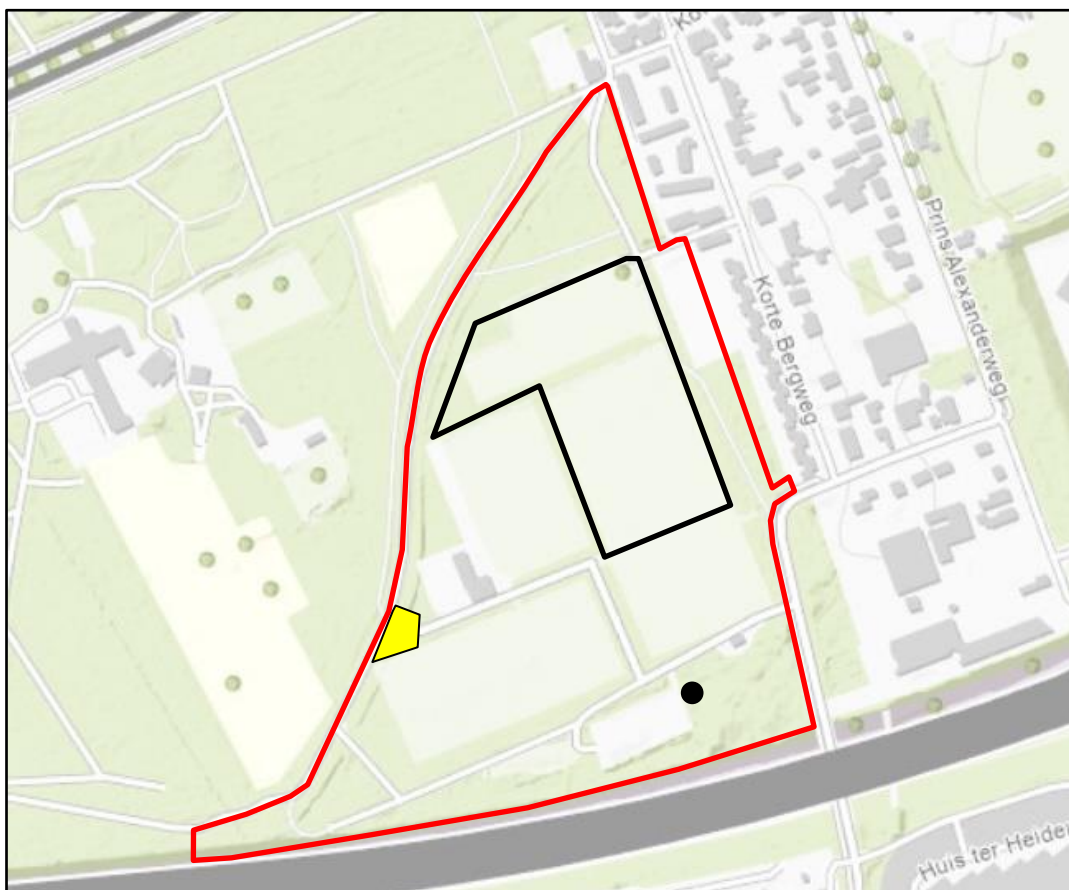
3. Soortbescherming

3.1 Flora

In het plangebied zijn enkele algemeen voorkomende plantensoorten aangetroffen van graslanden, struwelen, loof- en naaldbossen.

Tijdens het veldbezoek zijn geen plantensoorten aangetroffen waarvoor een vergunningplicht geldt. Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2024) worden deze soorten ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is in het kader van de Omgevingswet niet aan de orde. Wel is (mogelijk) de specifieke zorgplicht van toepassing (zie paragraaf 3.8).

In het plangebied zijn in de bosrand ten westen van de sportkantine een groeiplaats van Japanse duizendknoop en ten oosten van de parkeerplaats een groeiplaats van reuzenberenklauw aanwezig (zie figuur 3.1). Geadviseerd wordt om de groeiplaatsen van beide soorten onder ecologische begeleiding volledig te verwijderen. Dit dient plaats te vinden voorafgaand aan graafwerkzaamheden ten behoeve van het bouwrijp maken of kapwerkzaamheden. Zo wordt voorkomen dat Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw zich uitbreiden langs de bosranden en zich ook in de woonwijk vestigen.

Figuur 3.1 Ligging van de groeiplaatsen van Japanse duizendknoop (geel vlak) en reuzenberenklauw (zwarte stip) in het plangebied (rode omlijning) t.o.v. het te bebouwen gebied (zwarte omlijning). Bron: PDOK.

3.2 Zoogdieren

3.2.1 Vleermuizen

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 3.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven.

Kader 3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bijvoorbeeld bomen, huizen en kelders. Dit kunnen onder andere kraamverblijven, zomerverblijven, baltslocaties, paarverblijven en winterverblijven zijn. Het verstoren, beschadigen, vernietigen of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Vleermuizen gebruiken vaak jarenlang dezelfde structuren om zich te oriënteren tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Als alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'essentieel' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water, zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen heeft binnen de Omgevingswet echter geen juridische bescherming, tenzij het essentieel is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Boom-bewonende vleermuizen

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied over grotere oppervlakten bomen met gaten en holen en loszittende schors aangetroffen (figuur 3.2). Met name de beuken in de oude beukenlaan langs het Kerkepad en de oude Amerikaanse eiken in het noordelijke driehoekige bosgedeelte hebben veel gaten en holen. In de dode berk in het midden van het plangebied bevindt zich een spechtengat. Deze berk en omringende bomen worden ingepast in de nieuwbouwplannen en blijven gehandhaafd.

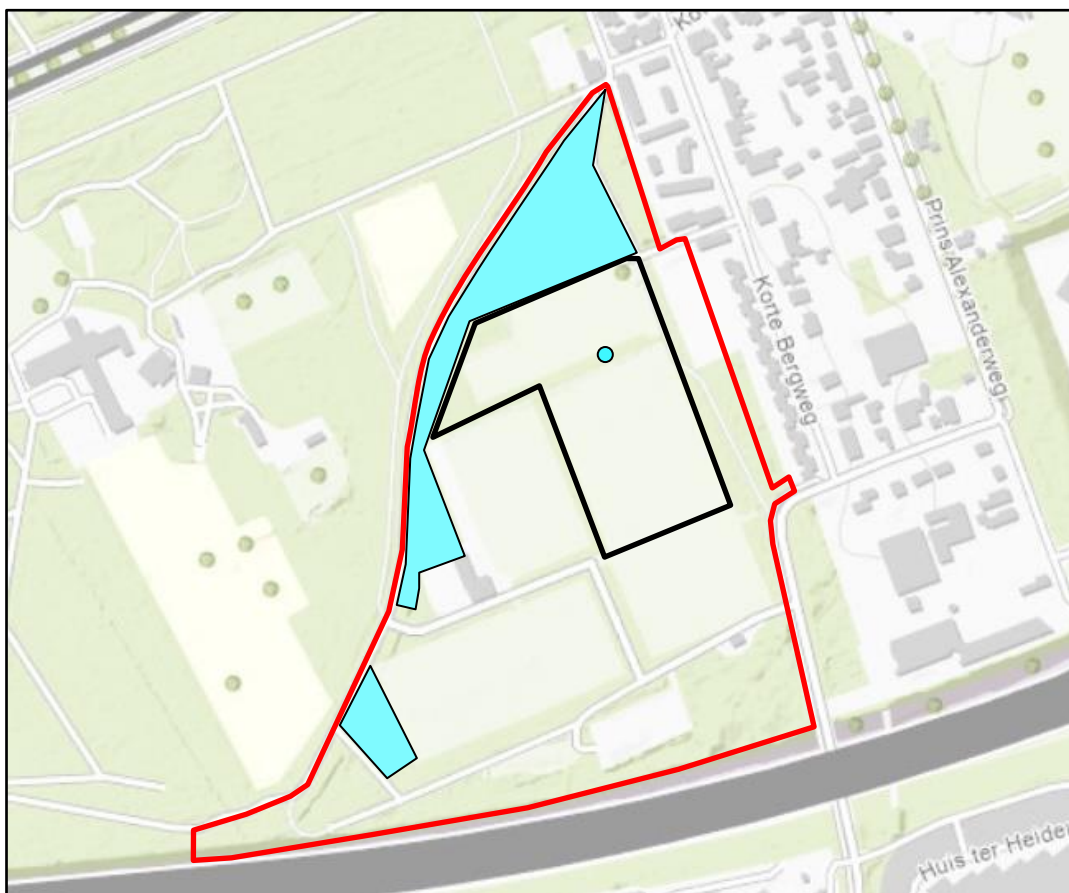
Bomen met gaten en holen bieden potentiële verblijfplaatsen voor boom-bewonende vleermuizen, zoals gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis. Rosse vleermuis is in het verleden waargenomen in het plangebied (NDFP 2024).

Ten behoeve van de bouw van de woningen, aanleg van wegen door houtsingels en de optimalisering van dassenfoerageergebied (zie 3.2.2) worden geen bomen met holten gekapt. Er worden geen verblijfplaatsen van vleermuizen beschadigd of verstoord. Om negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen te voorkomen wordt geadviseerd om andere bomen met holten en spleten niet te kappen. Potentiële verblijfplaatsen kunnen mogelijk worden verstoord door kunstmatige lichtbronnen, zowel tijdens de realisatiefase als de gebruiksfase. Dit kan worden voorkomen door in de bouwfase het terrein 's nachts niet te verlichten en geen uitstralende verlichting te plaatsen die op bosranden en houtopstanden schijnt. In de gebruiksfase is voorzien in het gebruik van vleermuisvriendelijke verlichting en worden geen lantaarns langs bosstroken en houtsingels geplaatst (BGSV, 2024a). Door deze voorzorgsmaatregelen vast te leggen in een ecologisch werkprotocol en toe te passen, zijn er verder geen vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet nodig.

Gebouw-bewonende vleermuizen

In het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Negatieve effecten ten aanzien van gebouw bewonende vleermuizen als gevolg van de voorgenomen plannen zijn niet te verwachten.

In de bebouwing op het sportcomplex, buiten het plangebied, zijn potentiële verblijfplaatsen voor gebouw-bewonende vleermuizen aanwezig. Deze bebouwing blijft in de nieuwe situatie gehandhaafd. Vanwege de afstand van circa 90 meter tot het plangebied en de tussenliggende opgaande dichte groenstructuren, zijn negatieve effecten vanwege licht en geluid op eventuele verblijfplaatsen van gebouw-bewonende vleermuizen niet te verwachten. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van gebouw-bewonende vleermuizen is in het kader van de Omgevingswet niet aan de orde. Wel is (mogelijk) de specifieke zorgplicht van toepassing (zie paragraaf 3.8).

Figuur 3.2 Clusters van bomen met potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen (blauw vlak) in het plangebied (rode omlijning) t.o.v. het te bebouwen gebied (zwarte omlijning). Bron ondergrond: PDOK.

Vliegroutes

Door uitvoering van het voorgenomen plan blijven -na eventuele kap van bomen - voldoende lijnvormige structuren aanwezig in het landschap. Vleermuizen gebruiken de te behouden beukenlaan van het Kerkepad, andere bomenrijen, bosranden en groenstroken in en buiten het plangebied mogelijk als vliegroute. In het te bebouwen gedeelte blijven de boomsingels met struweel als lijnvormig groenelement behouden. Op drie plaatsen worden doorsteken ten behoeve van infrastructuur gemaakt. Deze zijn smal (< 5-10 meter) en, omdat ze minder dan 40 meter breed zijn, overbrugbaar voor vleermuizen (Limpens *et al.*, 1989). Vanwege de vele alternatieven in de omgeving zijn potentiële vliegroutes in het te bebouwen gebied en langs het te kappen jonge Douglasbosje niet onmisbaar.

Vliegroutes kunnen mogelijk worden verstoord door kunstmatige lichtbronnen, zowel tijdens de realisatiefase als de gebruiksfase. Dit kan worden voorkomen door in de bouwfase het terrein 's nachts niet te verlichten en geen uitstralende verlichting te plaatsen die op bosranden en houtopstanden schijnt. In de gebruiksfase is voorzien in het gebruik van vleermuisvriendelijke verlichting en worden geen lantaarns langs bosstroken en houtsingels geplaatst (BGSV, 2024a). Door deze voorzorgsmaatregelen vast te leggen in een ecologisch werkprotocol en toe te passen, zijn er verder geen vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet nodig.

Foerageergebieden

In het plangebied vormen de bosranden, luwe hoekjes en beschutte graslanden potentieel foerageergebied voor vleermuizen. Bij uitvoering van het plan worden bomen gekapt ten behoeve van dassenfoerageergebied en verdwijnt een klein deel van houtsingels ten behoeve van lokale

infrastructuur. In het plangebied en omgeving is echter voldoende alternatief foerageergebied in de vorm van bosranden en beschermt grasland aanwezig. Na realisatie van het plan ontstaan bovendien nieuwe bosranden, openbaar groen en luwe hoekjes. Zodoende is geen sprake van aantasting van onmisbaar foerageergebied.

Wel dient verstoring van foeragerende vleermuizen te worden voorkomen, door de werkzaamheden overdag, in de periode van winterslaap (december tot en met maart) uit te voeren en door buiten de winterslaaperiode tussen zonsondergang en zonsopkomst geen uitstralende lichtbronnen toe te passen. Door deze voorzorgsmaatregelen vast te leggen in een ecologisch werkprotocol en toe te passen, zijn er verder geen vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet nodig.

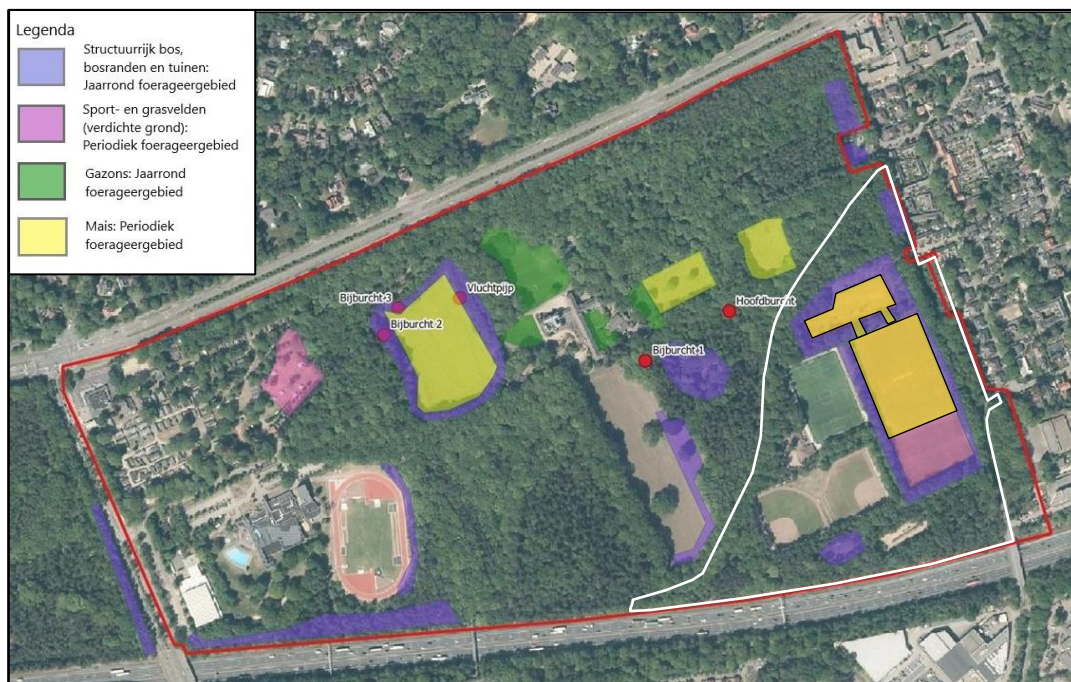
3.2.2 *Das*

Op de Utrechtse Heuvelrug zijn vanwege het gevarieerde en glooiende landschap diverse groepen van dassen ('clans') aanwezig. De clans hebben allemaal hun eigen territorium bestaande uit een gegraven holen (burchten) bestaande uit een hoofdburcht, bijburchten en vluchtpijpen. Dassens zijn alleseters (omnivoren) en clans hebben hun eigen foerageergebieden waar gezocht wordt naar regenwormen, insecten, kleine zoogdieren, vruchten en granen (maïs).

In 2023 is in het plangebied en een straal van ruim 2 kilometer rondom uitgebreid dassenonderzoek uitgevoerd (Koschorrek & Van Vuuren, 2023). Op het naastgelegen landgoed Dijnselburg zijn in gebruik zijnde verblijfplaatsen (één grote hoofdburcht, drie bijburchten en een vluchtpijp) aanwezig. Op het landgoed en ook in het plangebied is optimaal en suboptimaal foerageergebied voor das aanwezig. Omdat het dassenonderzoek recent is uitgevoerd, zijn de burchten en vluchtpijpen tijdens het veldbezoek van de quickscan natuurtoets in 2024 niet opnieuw bezocht. Onderstaande paragrafen geven een samenvatting weer van de resultaten uit Koschorrek & van Vuuren (2023).

Verblijfplaatsen

De hoofdburcht ligt op een afstand van circa 80 meter van het plangebied Huis aan de Bosrand. Voortplanting en jonge dassen zijn niet aangetroffen. Eén bijburcht ligt in bebost gebied op een afstand van circa 180 meter van het plangebied. Huis aan de Bosrand. Twee andere bijburchten liggen aan de rand van een maïsakker, op circa 500 meter afstand van het plangebied (zie figuur 3.3).

Figuur 3.3 Overzicht van verblijfplaatsen van de das (rode stippen) ten opzichte van het plangebied (witte omlijning) en de waarde van het dassenfoerageergebied. Geel vlak: verloren gaand foerageergebied. Bron: Koschorrek & Van Vuuren (2023).

Effecten op verblijfplaatsen van das tijdens de aanlegfase

De dichtstbijzijnde bouwactiviteiten in het plangebied vinden alleen overdag plaats op een afstand van ongeveer 80 meter van de hoofdburcht. Dit is buiten de verstoringszone van 50 meter (BU12, 2017). De burcht is door bosstroken en een raster afgeschermd van het plangebied. Als gevolg van de bouwactiviteiten is geen sprake van verlies aan functionaliteit van de burchtlocatie (Koschorrek & Van Vuuren, 2023). Negatieve effecten op de hoofdburcht of andere verblijfplaatsen zijn niet aan de orde.

Effecten op verblijfplaatsen van das tijdens de gebruiksfase

De dichtstbijzijnde hoofdburcht ligt op 80 meter van de nieuwe woonwijk en is gescheiden van het plangebied door opgaand bos en een raster rondom landgoed Dijnselburg. Door de aanwezigheid van het tussenliggende bosgebied treden negatieve effecten als geluidsoverlast en lichtverstoring vanuit de wijk niet op.

Verstoring door eventuele bewoners en recreanten (met honden) vanuit de woonwijk is niet van toepassing omdat bewandelaars de verblijfplaatsen niet kunnen betreden vanwege de bestaande afrastering. Er lopen ook geen wandelpaden langs of richting de verblijfplaatsen. In de gebruiksfase is geen sprake van verlies aan functionaliteit van de burchtlocatie (Koschorrek & Van Vuuren, 2023). Negatieve gevolgen op verblijfplaatsen van de das tijdens de gebruiksfase zijn niet aan de orde.

Foerageergebieden en migratieroutes

Optimaal dassenfoerageergebied ligt in eerste instantie in de directe omgeving van de hoofdburcht op het landgoed Dijnselburg (Koschorrek & Van Vuuren, 2023; zie figuur 3.3). In het omliggende bos is sprake van suboptimaal en marginaal foerageergebied (Heinen, 2024).

Binnen het te bebouwen deel van plangebied is optimaal foerageergebied aanwezig in de bosranden en suboptimaal foerageergebied op de voormalige sportvelden (figuur 3.3). Naar verwachting vormen de grasvelden alleen in periodes met veel regen kwalitatief goede

voedselgronden voor dassen omdat wormen in vochtige periodes ondiep aan de oppervlakte zitten en gemakkelijk uitgegraven kunnen worden (Koschorrek & Van Vuuren, 2023).

In optimaal gebied is een dassenterritorium 30-150 ha groot (BIJ12, 2017). Het territorium van de das heeft een minimale oppervlakte van 63 ha (Koschorrek & Van Vuuren, 2023). Het wordt begrensd door de Amersfoortseweg (noord), de bebouwing van Huis ter Heide (oost), de A28 (zuid) en de Panweg (west). Als gevolg van de voorgenomen woningbouwplannen, verdwijnt afhankelijk van te kiezen varianten (BGSV, 2024b) circa 2.000-3.000 m² (0,2-0,3 ha) optimaal en 13.000-15.000 m² (1,3-1,5 ha) suboptimaal dassenfoerageergebied. Omdat het territorium vrij klein is met 63 ha, zal de aanleg van de woonwijk mogelijk een verslechtering veroorzaken voor de functionaliteit van de burchten. Voor het verlies en compenseren van het foerageergebied als gevolg van de geplande woningbouw is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig.

Compensatie foerageergebied das

Afhankelijk van de te kiezen variant dient er 13.531 of 13.752 m² (1,3 ha) nieuw optimaal dassenfoerageergebied te worden gecompenseerd. Op 8 februari 2024 heeft een vooroverleg plaatsgevonden tussen de gemeente Zeist, Omgevingsdienst Regio Utrecht, Ecogroen en bevoegd gezag (Provincie Utrecht) over hoe de compensatie kan plaatsvinden van het foerageergebied van das dat bij de bouwplannen verloren gaat. Destijds is besloten om te onderzoeken of de bosranden in eigendom van de gemeente Zeist in het plangebied omgevormd kunnen worden in optimaal dassenfoerageergebied. Dit onderzoek heeft in 2024 plaatsgevonden (Heinen, 2024).

Resultaten onderzoek Koschorrek & Van Vuuren (2023) en Heinen (2024)

De bosranden zijn weliswaar bereikbaar voor das maar zijn momenteel niet overal optimaal geschikt als foerageergebied. Het moeilijk verteerbare strooisel van naaldbomen en Amerikaanse eiken vormt een dik pakket, waarin weinig ongewervelden leven die door das worden gegeten. Vers gevallen blad van de uitheemse Amerikaanse eik en afgevallen dennen- en sparrennaalden zijn relatief zuur met een PH van ongeveer 4,5. Terwijl regenwormen voedsel van de das) goed gedijen in basische bodems met een PH-waarde tussen 6 en 8.

Om het bos als dassenfoerageergebied te optimaliseren was in het onderzoek van Heinen (2024) voorgesteld om ongeveer 50-60% van het bomenbestand in de bosranden binnen het plangebied te kappen en te vervangen door inheemse loofbomen zoals linde, ratelpopulier, wilde appel en zoete kers, mits dit niet strijdig is met overige beschermde natuurwaarden. Deze boomsoorten zorgen voor een voedselrijke, meer basische strooisellaag met meer voedsel voor de das. Het in de ondergroei aanplanten van inheemse noot- en vruchtdragende struiken leidt ook tot meer voedsel voor foeragerende dassen.

Resultaten voorliggende quickscan natuurtoets (2024)

De bospercelen die in Heinen (2024) voorgesteld zijn om te optimaliseren ten gunste van de das, zijn in voorliggende quickscan natuurtoets in de zomer van 2024 onderzocht op overige natuurwaarden (waaronder boomholten). Uit dit onderzoek komt naar voren dat de bosranden goed bereikbaar zijn voor das maar niet overal optimaal geschikt zijn als foerageergebied. In veel oude bomen, waaronder Amerikaanse eiken, zitten holten en spleten met potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen en marters en nestplaats voor vogels.

Conclusie

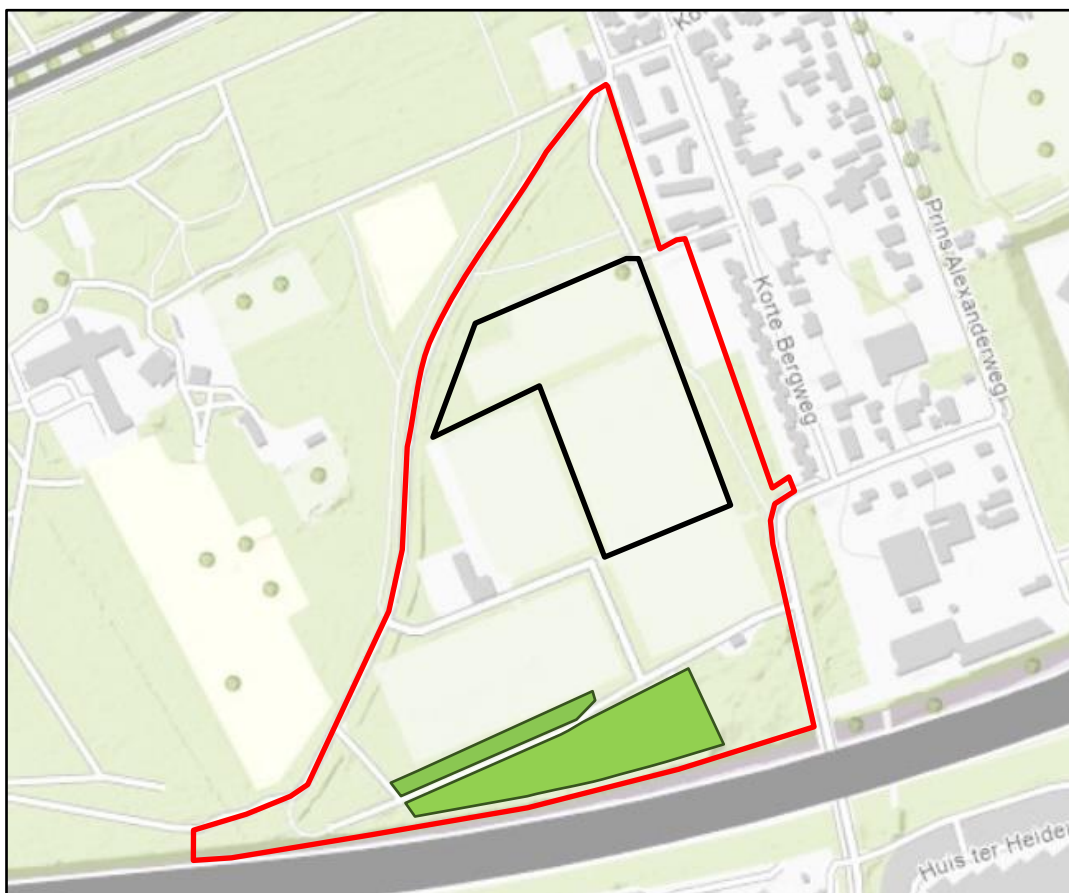
Het in Heinen (2024) voorgestelde plan om bos om te vormen naar optimaal dassenfoerageergebied is als compensatiemaatregel effectief, maar zeer ingrijpend. Het kappen van

oude bomen met holten heeft grote impact op overige flora en fauna. Het vraagt ook een lange periode van extra vleermuis-, marter – en vogelonderzoek, het vrijwel zeker aanvragen van een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit en het uitvoeren van diverse ingrijpende mitigerende en compenserende maatregelen.

Nieuwe maatregelen compensatie dassenfoerageergebied

De in Heinen (2024) voorgestelde bosvorming is nogmaals tegen het licht gehouden en de conclusie is dat er andere maatregelen mogelijk zijn die minder invloed hebben op een groot deel van het aanwezige bosbestand. Zij zijn minder ingrijpend en vinden plaats op ecologisch gezien weinig waardevolle plaatsen. De volgende maatregelen worden voorgesteld:

- Het zuidelijk gelegen jonge Douglasbosje grenzend aan een sportveld, het trainingsveld voor politiehonden en de weinig gebruikte parkeerplaats en omliggende bosstroken hebben weinig tot geen ecologische waarde. Zij zijn geschikt om te worden ingericht als optimaal foerageergebied voor dassen (zie figuur 3.4 en 3.5). De percelen hebben een gezamenlijke oppervlakte van circa 1,5 ha. Dit is voldoende om de 13.531 of 13.752 m² (afhankelijk van de variant) (sub)optimaal foerageergebied, dat verloren gaat door de nieuwbouw, te compenseren.
- Douglasspar en reuzenzilverpar in het jonge Douglasbos langs het sportveld kappen en omvormen naar loofbos en aanplanten van inheemse noten- en vruchtenstruiken.
- Het verbeteren van de bodem van het trainingsveld van politiehonden. Dit kan door het huidige grasveld jaarlijks in het vroege voorjaar compost op te brengen. Die compost verrijkt de bodem en het bodemleven, waaronder regenwormen die stapelvoedsel zijn voor de das.
- De weinig gebruikte parkeerplaats omvormen naar voedsel- en kruidenrijk grasland. Dit is mogelijk door het gebruik als parkeerplaats te extensiveren, de verdichte bodem los te maken en in te zaaien met een inheems laag kruidenrijk graslandmengsel. Het terrein beheren als hooiland (in mei/juni en augustus/september maaien en afvoeren) en jaarlijks in het vroege voorjaar compost opbrengen.
- In de bosranden langs het hondenveld en de parkeerplaats de met klimop begroeide bomen handhaven, sparren kappen en inheemse noten- en vruchtenstruiken planten.

Figuur 3.4 In te richten als optimaal dassenfoerageergebied (groen). Ligging van het plangebied (rode omlijning) en het te bebouwen gebied (zwarte omlijning). Bron: PDOK.

Figuur 3.5 Impressie van als optimaal dassenfoerageergebied in te richten Douglasbosje (bovenste foto's), terrein dat wordt gebruikt voor de training van politiehonden en de weinig gebruikte parkeerplaats met omliggende randen (v.l.n.r.). Bron: Ecogroen, gemeente Zeist.

3.2.3 **Boommarter en steenmarter**

Boom- en steenmarter zijn beide soorten die hun verblijfplaatsen bij voorkeur in holten van oude bomen hebben. Boommarter is een uitgesproken bewoner van oud bos en steenmarter is een cultuurvolger die veel verblijfplaatsen in bebouwing heeft. Daarnaast hebben zij grote territoria tot 700 ha (Zoogdiervereniging, 2024) waarbinnen voldoende optimaal foerageergebied in de vorm van bossen, bosranden en ruigtes aanwezig is.

Van boommarter is één waarneming direct ten zuiden van het plangebied gedaan in 2020. Het betreft een verkeersslachtoffer op de A28. Daarnaast zijn meerdere recente verkeersslachtoffers westelijk van het plangebied op de A28 en N237 gemeld. Waarnemingen van steenmarter zijn de afgelopen tien jaar niet uit het plangebied en omgeving bekend (NDFF, 2024).

Tijdens het veldbezoek zijn in het driehoekig bos aan de noordkant van het plangebied uitwerpselen van een marterachtige gevonden. In dit bos, de beukenlaan en de bosranden zijn bomen met boomholtes aanwezig die als verblijfplaats kunnen dienen voor boom- en steenmarter. Er zijn geen plannen om dergelijke bomen te kappen. Bij de woningbouwplannen is geen sprake van aantasting van essentieel leefgebied of foerageergebied van boom- en steenmarter. De te bebouwen open velden behoren niet tot het optimale foerageergebied van beide soorten.

3.2.4 **Kleine marterachtigen**

Het voorkeursbiotoop van kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) bestaat uit kleinschalig en structureel rijk landschap met (boeren)erven en veel (lijnvormige) landschapselementen zoals houtwallen, bosjes, heggen, greppels en sloten. In het plangebied en een straal van tien kilometer rondom zijn de afgelopen tien jaar waarnemingen bekend van kleine marterachtigen (NDFF, 2024).

Hermelijn

Van hermelijn zijn drie waarnemingen ouder dan 2017 gedaan in de buurt van Soesterberg, Den Dolder en Maartensdijk.

Wezel

Wezel is in het verleden en recent waargenomen in het halfopen landschap ten westen van Zeist en bij Soesterberg, op circa vier kilometer afstand van het plangebied.

Bunzing

Bunzingwaarnemingen zijn vooral bekend uit bebouwd gebied (Zeist, Utrecht, Bilthoven) en rondom het knooppunt Rijnsweerd. Deze soort is van de kleine marterachtigen het meest dichtstbij en meest recent waargenomen op 1500 meter afstand van het plangebied in de bebouwde omgeving van Zeist en Huis ter Heide en als verkeersslachtoffer op de A28 westelijk van het plangebied (NDFF, 2024).

Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren of sporen van wezel, bunzing of hermelijn in het plangebied aangetroffen. De bosranden en ruigten in het plangebied zijn echter potentieel geschikt als verblijfplaats en foerageergebied voor kleine marterachtigen. Verblijfplaatsen zijn hier mogelijk aanwezig in holttes, struweel en onder takkenhopen. Ook zijn er veel muizen aanwezig, die het hoofdvoedsel vormen van kleine marterachtigen. Op de te bebouwen kavels zijn vrijwel geen muizenholten aanwezig. Zij vormen geen essentieel foerageergebied. Daarbuiten is ruim voldoende

optimaal foerageergebied aanwezig in de vorm van bosranden, (bramen)struweel, tuinen en ruigtes.

Het is niet uitgesloten dat mogelijk schadelijke werkzaamheden in de randen plaatsvinden op locaties met potentiële verblijfplaatsen van kleine marterachtigen. Provincie Utrecht, als bevoegd gezag, hanteert in dit geval de regel dat zonder nader onderzoek een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor kleine marterachtigen dient te worden aangevraagd (BIJ12, 2024). Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de soort(en) aanwezig zijn, zonder aan te tonen of dit daadwerkelijk het geval is en dienen mitigerende maatregelen te worden genomen.

Op grond van de voorgaande habitatbeoordeling en de beleidslijn van de Provincie Utrecht is het noodzakelijk om een Omgevingsvergunning aan te vragen voor de kleine marterachtigen.

3.2.5 Eekhoorn

De afgelopen tien jaar zijn in de bebouwde kom van Zeist en ten westen van het landhuis Dijnseburg meerdere waarnemingen van eekhoorn gedaan (NDFF, 2024). Uit het plangebied zijn geen waarnemingen bekend. Tijdens het veldbezoek zijn geen (vraat-)sporen en nesten aangetroffen van eekhoorn. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van eekhoorn is in het kader van de Omgevingswet niet aan de orde. Wel is (mogelijk) de specifieke zorgplicht van toepassing (zie paragraaf 3.8).

3.2.6 Haas en konijn

De te bebouwen open velden en de bosranden hieromheen bieden geschikt leefgebied voor haas en konijn. In het plangebied en omgeving zijn de afgelopen tien jaar geen waarnemingen van haas gedaan. Recente waarnemingen van konijn zijn afkomstig van een wegberm in de bebouwde kom van Zeist op een afstand van ruim 600 meter van het plangebied (NDFF, 2024).

De voormalige sportvelden en de moestuin, waarop gebouwd gaat worden, zijn tijdens het veldbezoek in 2024 fijnmazig doorzocht op sporen van beide soorten, conform de werkwijze in Provincie Utrecht (2024a, b). De velden hadden een korte en lage vegetatie waardoor individuen en eventuele sporen van aanwezigheid goed opvallen. Er zijn geen uitwerpselen, legers of hollen in de grond aangetroffen, die wijzen op verblijfplaatsen van haas of konijn. Daarnaast zijn tijdens de andere ecologische onderzoeken ook nooit hazen of konijnen aangetroffen en zijn er in het plangebied geen recente waarnemingen van beide soorten bekend. De aanwezigheid van haas en konijn in het plangebied wordt daarom uitgesloten.

Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de haas en konijn is in het kader van de Omgevingswet niet aan de orde. Wel is (mogelijk) de specifieke zorgplicht van toepassing (zie paragraaf 3.8).

3.2.7 Overige zoogdieren

(Vaste) verblijfplaatsen en/of essentieel foerageergebied van andere beschermde grondgebonden zoogdieren die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde zoogdieren zonder provinciale vrijstelling worden op basis van de terreinkenmerken, het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2024) uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Wel zijn binnen het plangebied vaste verblijfplaatsen van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdiersoorten bekend en/of te verwachten. Dit zijn onder andere mol, bosspitsmuis, huisspitsmuis, veldmuis, gewone bosmuis en rosse woelmuis. Bij werkzaamheden in het plangebied

kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Utrecht een vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Omgevingswet, waardoor er voor deze zoogdieren geen omgevingsvergunning nodig is voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Wel is de specifieke zorgplicht van toepassing (zie paragraaf 3.8).

3.3 Vogels

Bij vogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillend beschermingsregime (zie bijlage 1). Voor een aantal vogelsoorten geldt dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 3.2).

Kader 3.2 Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van vogels wordt in provincie Utrecht verstaan: in functie zijnde nesten en rustplaatsen van boerenwaluw, boomvalk, bosuil, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, huiszwaluw, kerkuil, oehoe, ooievaar, raaf, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, torenvalk, wespendif, zeearend, zwarte specht en zwarte wouw. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

3.3.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten

Buizerd, havik en sperwer

In de NDFF zijn de afgelopen tien jaar waarnemingen gedaan van exemplaren van buizerd, havik en sperwer. In het plangebied en omgeving zijn geen waarnemingen die duiden op territoria, broedgedrag of nesten. Alle waarnemingen betreffen overvliegende vogels of dieren ter plaatse (NDFF, 2024).

In 2020 is nestindicerend gedrag van buizerd gezien op het landgoed Dijnselfburg, enkele honderden meters ten westen van het plangebied (Peeters & Hoksberg, 2020). Tijdens het veldbezoek in 2024 zijn een vliegende buizerd en sperwer waargenomen in het driehoekig bos aan de noordzijde van het plangebied.

Op de kavels die bestemd zijn voor woningbouw en in het jonge Douglasbosje waar voorgesteld is om dit bos om te vormen naar optimaal foerageergebied voor das (figuur 3.3), zijn geen (potentiële) jaarrond beschermde nesten aanwezig. De aanwezigheid van (potentiële) nestplaatsen van buizerd, havik, sperwer en andere roofvogels is uitgesloten. Het plangebied maakt deel uit van een veel groter foerageergebied van deze soorten.

Buizerd, havik en sperwer hebben grote territoria en in de omgeving zijn voldoende alternatieve nestlocaties en foerageergebieden aanwezig. Negatieve effecten ten aanzien van buizerd, havik en sperwer als gevolg van de voorgenomen plannen zijn niet aan de orde.

Zwarte specht

Recente waarnemingen van zwarte specht uit 2020-2022 zijn bekend van de bossen rondom het plangebied en stammen uit de broedtijd (NDFF, 2024). In de beukenlaan langs het Kerkepad is een waarneming bekend van januari 2024. Tijdens het veldbezoek is geen zwarte specht waargenomen. Wel zijn in de beuken langs het Kerkepad en in oude beuken en Amerikaanse eiken holten aangetroffen die potentieel geschikt zijn als nestholte voor zwarte specht. Er zijn geen plannen om dergelijke potentiële nestbomen te kappen en geadviseerd wordt om dergelijke bomen te handhaven. Negatieve effecten op zwarte specht als gevolg van de geplande werkzaamheden zijn niet aan de orde.

Overige vogels met jaarrond beschermde nesten

In het plangebied en directe omgeving zijn geen andere jaarrond beschermde nestlocaties van vogels bekend (NDFF, 2024) of aangetroffen tijdens het veldonderzoek. Het nemen van vervolgstappen voor overige vogels met jaarrond beschermde nesten is niet aan de orde.

3.3.2 Vogels zonder jaarrond beschermde nesten

Door de aanwezigheid van bomen, bosranden, struweel en grasland binnen het plangebied is broedbiotoop aanwezig voor enkele algemene vogelsoorten als houtduif, roodborst, winterkoning, grote bonte specht, boomklever, boomkruiper, merel, tjiftjaf, vink, kauw en gaai.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Verstoring is echter alleen verboden wanneer de storing van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort. Voor de te verwachten soorten kan verstoring die van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding (altijd) worden voorkomen door te werken buiten het broedseizoen.

In het kader van de Omgevingswet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Daarmee is het dus van belang of een broedgeval wordt beschadigd of verstoord, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan de periode tussen begin maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Vooral soorten als merel en houtduif kunnen tot laat in het seizoen doorgaan met broeden en ook vroeg in het seizoen starten met broeden. Indien werkzaamheden in de periode half februari tot half december worden opgestart wordt geadviseerd om voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te voeren. Bij het aantreffen van nesten van vogels wordt in overleg met een ecologisch deskundige bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de wettelijke kaders kunnen worden uitgevoerd.

Indien geen nesten in gebruik zijn ten tijde van de werkzaamheden, kunnen negatieve effecten op broedende vogels worden uitgesloten. Vervolgstappen zijn voor vogels zonder jaarrond beschermde nesten niet aan de orde, mits rekening wordt gehouden met het broedseizoen.

3.4 Amfibieën

Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en verspreidingsgegevens (NDFF, 2024) wordt voortplanting en overwintering van in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde amfibieën zonder vrijstelling, zoals Alpenwatersalamander, in het plangebied uitgesloten.

Door de afwezigheid van tijdelijk en permanent oppervlaktewater ontbreekt geschikt voortplantingswater voor amfibieën volledig in het plangebied. Amfibieën met provinciale vrijstelling (kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker) komen alleen overwinterend voor. Geschikt overwinteringshabitat is aanwezig in de strooisellaag en in blad- en takkenhopen en (oude) muizenholen. Bij de geplande ingrepen kunnen exemplaren en verblijfplaatsen van deze amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Utrecht een vrijstelling van het verbodsartikel voor het beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- en rustplaatsen. Er geldt geen vrijstelling voor het opzettelijk doden van dieren. Het nemen van mitigerende maatregelen is nodig om opzettelijk doden bij uitvoering van de

werkzaamheden te voorkomen. Als dit niet mogelijk is, is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig. De mitigerende maatregelen zijn opgenomen bij de zorgplicht in paragraaf 3.8.

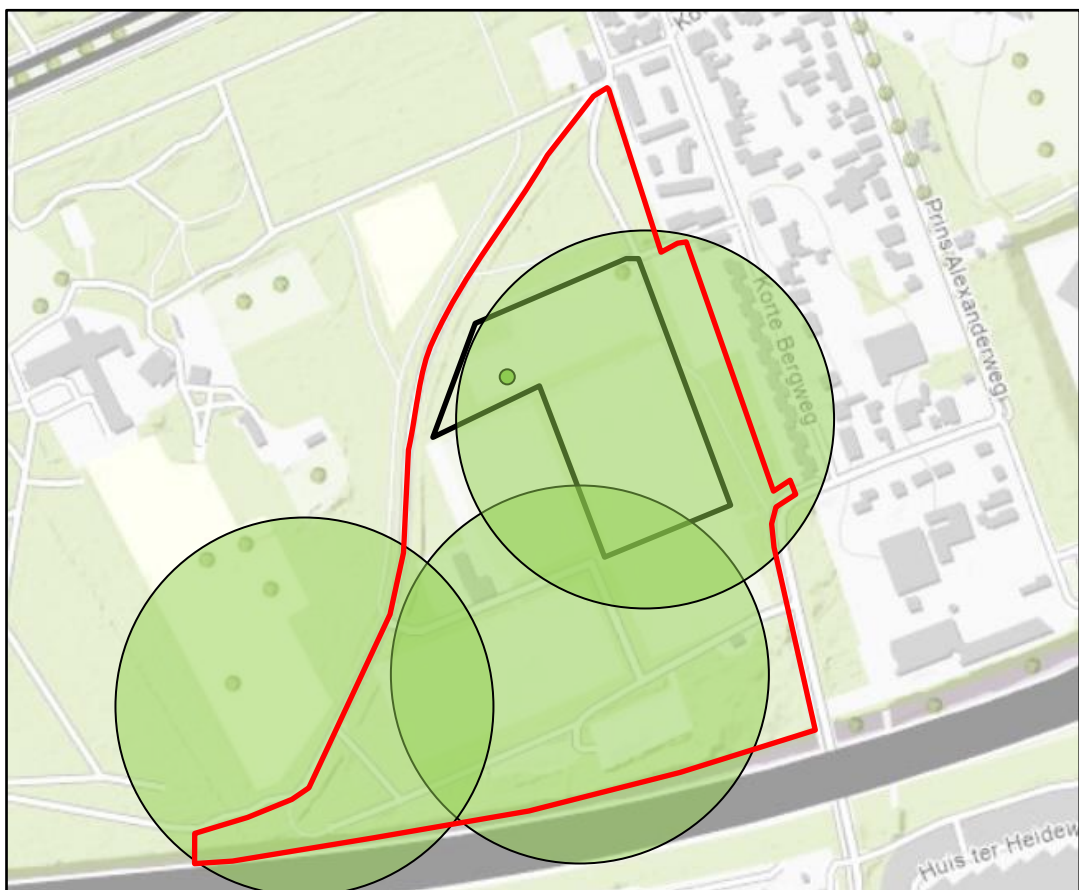
3.5 Reptielen

3.5.1 Hazelworm

Hazelworm wordt zelden gezien vanwege de verborgen leefwijze onder de vegetatie en dood hout of in hollen. Het is een soort van open bossen, bosranden, heide, houtwallen, struwelen, spoor- en wegbermen. De meeste waarnemingen in het plangebied en omgeving van hazelworm stammen uit 2020 (Peeters & Hoksberg, 2020) en 2022 (NDFP, 2024; zie figuur 3.6 en 3.7). In het plangebied komt de soort voor in het grasland ten zuiden van de moestuin en de bosranden. Ook op het naastgelegen landgoed Dijnselburg zijn waarnemingen bekend.

Tijdens het veldbezoek voor de quickscan natuurtoets in 2024 is nogmaals bevestigd dat het plangebied geschikt is voor hazelworm door de aanwezigheid van beschutte plekken om te zonnen en foerageren in open ruigte en bos- en struweelranden. Vooral in het noordelijk gedeelte van het plangebied is dit biotoop aanwezig. In het gebied is ook overwinteringsbiotoop aanwezig zoals hollen en ruimtes onder boomstronken.

Als gevolg van de voorgenomen bouwplannen, waarbij ook in bosranden en open ruigte wordt gewerkt, zijn negatieve effecten te verwachten op leefgebied en verblijfplaatsen van hazelworm. Hiervoor dient een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te worden aangevraagd en mitigerende maatregelen te worden genomen.

Figuur 3.6 Waarnemingen van hazelworm in de periode 2020-2024 (groen) en ligging van de te bebouwen kavels (zwarte omlijning). Bron: NDFF (groene cirkel, wegens licentievoorzwaarden vervaagd) en Peeters & Hoksberg (2020) (groene stip). Bron achtergrond: PDOK.

Figuur 3.7 Waargenomen hazelworm in het plangebied. Bron: Peeters & Hoksberg (2020).

3.5.2 Overige reptielen

In het plangebied en directe omgeving zijn geen andere reptielen aangetroffen. Dichtstbijzijnde recente waarnemingen (< 5 jaar oud) van levendbarende hagedis, die in zonnige open randen vergelijkbaar met hazelworm kan voorkomen, zijn afkomstig van de noordoostzijde van Vliegbasis Soesterberg op meer dan 3 kilometer afstand van het plangebied (NDFF, 2024). Gezien de grote afstand en tussenliggende barrières wordt levendbarende hagedis niet in het plangebied verwacht. Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en verspreidingsgegevens (NDFF, 2024) wordt voortplanting en overwintering van overige reptielen in het plangebied uitgesloten. Het nemen van vervolgstappen voor deze soortgroep is dan ook niet aan de orde.

3.6 Insecten

3.6.1 Grote vos

Grote vos gebruikt bij voorkeur solitaire hoge iepen, waar de vrouwtjes op jonge loten eitjes afzetten. Naast iepen gebruikt de grote vos ook solitaire zoete kers en sommige wilgensoorten als waardplant. De grote vos is een zwerflustige vlinder (Vlinderstichting.nl). Midden in het plangebied is een waarneming van een hoog overvliegende grote vos bekend uit 2018 (NDFF, 2024).

Tijdens het veldbezoek zijn iep, zoete kers en wilg niet als solitaire boom in het plangebied aangetroffen, waardoor geschikte waardplanten ontbreken. Voortplanting van grote vos kan worden uitgesloten. Negatieve effecten op grote vos als gevolg van de voorgenomen plannen zijn niet te verwachten. Het nemen van vervolgstappen voor grote vos is niet aan de orde.

3.6.2 Overige insecten

In het plangebied en directe omgeving zijn geen andere beschermde dagvlinders bekend (NDFF, 2024) of aangetroffen tijdens het veldonderzoek. Het nemen van vervolgstappen voor overige dagvlinders is dan ook niet aan de orde.

3.7 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2024), worden in het plangebied geen (vaste) verblijfplaatsen verwacht van vissen en ongewervelden waarvoor een omgevingsvergunningplicht geldt. Wel is (mogelijk) de specifieke zorgplicht van toepassing (zie paragraaf 3.8).

3.8 Specifieke zorgplicht

Vanuit de Omgevingswet geldt een specifieke zorgplicht voor soorten. De specifieke zorgplicht schrijft voor dat nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen en beperkt moeten worden. Dit betekent dat er bij de uitvoering van het project voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om invulling aan deze specifieke zorgplicht te geven (zie ook kader B1.2). Er zijn aanwijzingen dat er soorten - waarvoor de specifieke zorgplicht geldt - kunnen voorkomen in het plangebied. Het betreft soorten uit de soortgroepen vogels, zoogdieren en amfibieën. De graaf- en bouwwerkzaamheden kunnen nadelige gevolgen hebben voor (belangrijke leefgebieden van) die soorten (foerageerplaatsen, voortplantingsplaatsen en rustplaatsen).

Met onderstaande maatregelen wordt invulling gegeven aan de specifieke zorgplicht voor soortbescherming. Geadviseerd wordt om de maatregelen tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden vast te leggen in een logboek (zie voor een voorbeeld bijlage 2). Met behulp van het logboek kan in geval van toezicht of handhaving worden aangetoond dat er zorgvuldig en conform de specifieke zorgplicht wordt gewerkt.

- Werkzaamheden dienen uitgevoerd (opgestart) te worden in september-oktober. Dit is buiten de meest kwetsbare periode van de te verwachte soorten.
- Rij stapvoets met materieel (kranen, graafmachines, etc.)
- Werk in één kant op richting de plek waar niet gewerkt wordt. Zo kunnen eventueel aanwezige dieren die kant op vluchten naar veilig gebied.
- Verwijder voor de bouwwerkzaamheden de aanwezige vegetatie (op de manier zoals hierboven beschreven). Hier is dan geen beschutting meer waardoor soorten hier niet zullen verblijven.
- Voorkom ophoping van tijdelijk of permanent water (plassen rijsporen, greppels). Hiermee wordt voortplanting door amfibieën voorkomen.
- Ruim stapels (snoei-)hout, takken en ander materiaal in korte tijd op. Dit voorkomt het onbedoeld creëren van verblijf- en nestplaatsen van dieren en vogels.
- Vlak grond- en zandhopen af zodat bijvoorbeeld oeverwaluwen niet in en steile wand gaan nestelen.
- Indien werkzaamheden tussen zonsondergang en zonsopgang worden uitgevoerd en hierbij gebruik gemaakt wordt van kunstmatig licht, dient dit licht niet op bomen of bosranden te worden gericht. Dit om verstoring van foeragerende of langsvliegende vleermuizen te voorkomen.

NB: de werkzaamheden mogen alleen uitgevoerd worden indien er een omgevingsvergunning is verleend ten aanzien van de das, kleine marterachtigen en hazelworm.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BGSV (2024a). Beeldkwaliteitsplan Huis aan de Bosrand. Versie 23 april 2024.

BGSV (2024b). Variantenstudie Huis ter Heide, Zeist. Versie 15 april 2024.

BIJ12 (2017). Kennisdocument Das, *Meles meles*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2024). Kennisdocument kleine marterachtigen Bunzing - Hermelijn – Wezel. Versie 1.0 januari 2024. BIJ12, Utrecht.

Gemeente Zeist (2020). Meerjaren Perspectief Stedelijke Ontwikkeling 2021.

Gemeente Zeist (2024a). Uitsnede kaart gemeentelijke bomenverordening en beschermde houtopstanden Wet natuurbescherming. Geraadpleegd 10 september 2024.

Heinen, M.A. (2024). Mitigatie foerageergebied das Huis ter Heide west. Notitie 23-466. Ecogroen bv.

Jansen, F.A. & M.A. Heinen (2022). Ecologisch advies groene inrichting woonwijk Huis ter Heide West. Maatregelen ter bevordering van biodiversiteit en natuurwaarden. Rapport 22-184. Ecogroen bv.

Koschorrek, J & A.J. van Vuuren (2023). Aanvullend onderzoek dassen landgoed Dijnselburg en omgeving, Gemeente Zeist. Inventarisatie in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport 23-186. Ecogroen bv.

Limpens, H.J.G.A., A. van Winden & K. Mostert (1989). Vleermuizen (*Chiroptera*) en lintvormige landschapselementen. Lutra 32(1): 1-20.

mRO (2024). Plankaart en toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan Huis ter Heide-west. ID-nummer: NL.IMRO.0355.BPHuistHeidW-VS01. Vastgesteld 18 oktober 2024.

NGB (2017). Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2017) Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming. Netwerk Groene Bureaus, versie juli 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl.

Peeters, S.A.M. & M.G. Hoksberg (2020). Natuurtoets woningbouw 'Huis ter Heide West'. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving. Rapport 20-336. Ecogroen bv.

Provincie Utrecht (2024a). Toetsingskader Bescherming van de haas bij flora en fauna activiteiten in de provincie Utrecht.

Provincie Utrecht (2024b). Toetsingskader Bescherming van het konijn bij flora en fauna activiteiten in de provincie Utrecht.

Internet

Gebiedsprogramma Hart van de Heuvelrug (<https://www.hartvandeheuvelrug.nl/>).

Gemeente Zeist (2024b). (<https://www.zeist.nl/afval-groen-en-water/bomen-en-beplanting/wet-natuurbescherming>).
Geraadpleegd: 21 november 2024.

NDFF (2024). Nationale databank flora en fauna. Uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl>). Laatste raadpleging in september 2024.

RAVON (2024). Website met soortinformatie over de Nederlandse reptielen, amfibieën en vissen (<http://www.ravon.nl>).
Laatste raadpleging in januari 2024.

Sovon (2024). Website met soortinformatie over zwarte specht (<https://stats.sovon.nl/stats/soort/8630>). Laatste raadpleging in september 2024.

Zoogdiervereniging (2024). Website met soortinformatie over de Nederlandse zoogdieren (<http://www.zoogdiervereniging.nl>). Laatste raadpleging in januari 2024.

Bijlagen

Bijlage 1

Natuur in de Omgevingswet: Wettelijke kaders

Kader B1.1: Algemene zorgplicht

Algemene zorgplicht (Afd 1.3 Omgevingswet)

De Omgevingswet kent een algemene zorgplicht, uitgewerkt in de artikelen 1.6, 1.7 en 1.7a van de Omgevingswet. Deze geeft aan dat eenieder (overheden, bedrijven en burgers) verantwoordelijk is voor een veilige en gezonde leefomgeving, door nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving zoveel mogelijk te voorkomen, te beperken en ongedaan te maken. Het bevat ook een algemeen verbod op het verrichten van activiteiten die leiden tot aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving. In principe geldt de algemene zorgplicht altijd, tenzij er een specifieke zorgplicht is uitgewerkt voor bepaalde activiteiten.

Kader B1.2: Flora en fauna

Specifieke zorgplicht flora en fauna

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is een specifieke zorgplicht opgenomen voor alle in het wild levende dieren en planten, met inbegrip van de relevante directe leefomgeving van soorten (foerageergebied, rustplaatsen). Deze specifieke zorgplicht komt in de plaats van de algemene zorgplicht (zie kader B1.1). Iedereen die een activiteit uitvoert met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten ('flora- en fauna-activiteit'), moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.27 lid 1 van het Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. In het tweede lid onder a is er met betrekking tot de reikwijdte van de zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten aangegeven dat deze plicht in ieder geval inhoudt dat onderzoek wordt verricht naar het voorkomen van een aantal type soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn. Deze soorten betreffen in Nederland van nature voorkomende:

- Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I VR en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4 lid 2 van de VR;
- Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V van de HR;
- dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten;
- nationaal beschermde soorten (bijlage IX van het Bal).

De kern van de zorgplichtbepaling voor flora- en fauna-activiteiten is dat als er sprake is van nadelige gevolgen op in het wild voorkomende soorten, deze, indien redelijkerwijs kan worden gevergd, moeten worden voorkomen, beperkt of ongedaan worden gemaakt. Ook in art. 11.27, tweede lid, van het Bal wordt verwezen naar passende preventieve maatregelen of passende herstelmaatregelen. Een voorbeeld van een dergelijke maatregel is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten. In art. 11.27, tweede lid, onder b, van het Bal wordt aangegeven dat er moet worden 'vastgesteld' of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten. Om aantoonbaar aan de voorwaarden van de specifieke zorgplicht te hebben voldaan, is het noodzakelijk dat de toetsing aan de zorgplichtbepalingen in een quickscan of nader onderzoek wordt vastgelegd.

Flora- en fauna-activiteit

Bij het uitvoeren van activiteiten in de leefomgeving moet op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet beoordeeld worden of sprake is van:

1. een flora- en fauna-activiteit en
2. of voor de gevolgen van een flora- en fauna-activiteit een omgevingsvergunningplicht geldt.

Een flora- en fauna-activiteit is een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. In de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn de handelingen genoemd waarvoor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit vereist is ten aanzien van de daarin genoemde beschermde dieren en planten in het wild. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 11.37 van het Bal), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
  - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierwaluw en buizerd.
  - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, eileg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 11.46 van het Bal.
- Andere soorten (artikel 11.54 van het Bal), onderverdeeld in:
  - Soorten waarvoor een omgevingsvergunning vereist kan zijn (bijlage IX van de HR).
  - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt (artikel 11.56 van het Bal).

Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een omgevingsvergunning aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer ervoor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken, aan welk wettelijk belang wordt voldaan en dat de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar komt.

Voorafgaand aan het vaststellen van een plan moet in het geval van schadelijke handelingen zijn beoordeeld of er zicht is op het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit. Als aantoonbaar zicht is op het verkrijgen van een omgevingsvergunning kan het plan worden vastgesteld.

Kader B1.3: Natura 2000-gebieden

Specifieke zorgplicht Natura 2000-gebieden

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is een specifieke zorgplicht opgenomen voor Natura 2000-gebieden (en bijzondere nationale natuurgebieden) (art. 11.6 van het Bal). Iedereen die activiteiten uitvoert die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.6 lid 1 van het Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. Er moet worden nagegaan of nadelige gevolgen op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Als nadelige gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, dan verplicht de specifieke zorgplicht om met betrekking tot deze mogelijke gevolgen passende preventieve maatregelen te nemen (art. 11.6 lid 2 onder d van het Bal), of, als dit niet gaat, om passende herstelmaatregelen te treffen (art. 11.6 lid 2 onder f van het Bal). Daarnaast verplicht de zorgplicht ook dat de effectiviteit van deze maatregelen worden gemonitord. De specifieke zorgplicht geldt altijd, dus voor Natura 2000-activiteiten maar ook voor activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden, maar die niet significant zijn (zoals verstorende of verslechterde gevolgen).

Natura 2000-activiteit

De Omgevingswet regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR).

Bij een project moet beoordeeld worden of sprake is van een 'Natura 2000-activiteit'. Dat is een 'activiteit (het realiseren van een project) die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied'. Of sprake is van een Natura-2000-activiteit wordt onderzocht in een voortoets. Een Natura 2000-activiteit is vergunningplichtig (art. 5.1 lid 1 Omgevingswet). De term 'Natura 2000-activiteit' geldt alleen voor projecten. Voor plannen is er een ander afwegingskader dat, hoewel vergelijkbaar met een Natura 2000-activiteit, elders in het stelsel Omgevingswet is verankerd. Een plan mag volgens art. 10.24 Bkl worden

vastgesteld als uit een passende beoordeling, bedoeld in artikel 16.53c, eerste lid, van de Omgevingswet de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten.

Als er uit de voortoets naar voren komt dat de activiteit geen 'Natura 2000-activiteit' is, of als er sprake is van een vergunningsvrij geval, is er mogelijk nog wel sprake van een 'activiteit die nadelige (maar zeker geen significante) gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied'. Hoewel voor deze type activiteit geen vergunningplicht geldt, blijft de specifieke zorgplicht voor deze activiteiten van toepassing.

Kader B1.4: Houtopstanden

Specifieke zorgplicht houtopstanden

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is een specifieke zorgplicht opgenomen voor houtopstanden (art. 11.116 van het Bal). Deze specifieke zorgplicht komt in de plaats van de algemene zorgplicht (zie kader B1.1). Iedereen die een activiteit uitvoert waarbij een beschermde houtopstand wordt geveld en grond wordt herbeplant, moet nadelige gevolgen voor de natuurbescherming, het bosareaal en landschappelijke waarden zoveel mogelijk voorkomen, en voor zover dat niet mogelijk is moeten gevolgen worden beperkt of ongedaan gemaakt (art. 11.116 van het Bal).

Houtopstanden

Afdeling 11.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) regelt de bescherming van houtopstanden. Een bij het Bal beschermde houtopstand betreft een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen, én die zich bevindt buiten de bebouwingscontour houtkap. De bebouwingscontour houtkap (art. 11.111 lid 2 van het Bal) is (door de gemeente) vastgelegd in een omgevingsplan (art. 5.165b van het Bkl). In bepaalde gevallen is er - ondanks dat aan genoemde voorwaarden voldaan wordt - alsnog geen sprake van een beschermde houtopstand, bijvoorbeeld wanneer deze zich bevindt op een erf of in een tuin (art. 11.111 lid 2 van het Bal). Voor het vellen (van een deel) van een beschermde houtopstand geldt een meldplicht (art. 11.126 van het Bal) en herplantplicht (art. 11.129 van het Bal). Het voornemen tot velling moet tijdig gemeld worden bij bevoegd gezag; waarbij de termijn bepaald wordt door het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep plaatsvindt (art. 11.113 van het Bal), soms is dat het Rijk (art. 11.114 onder a van het Bal). Binnen drie jaar moet dezelfde grond op bosbouwkundig verantwoorde wijze zijn herbeplant (art. 11.129 van het Bal). Provinciale staten kunnen in de omgevingsverordening regels opnemen over de melding en de herplant, zoals herplant op andere gronden dan waar de (deels) geveld opstand stond.

Kader B1.5: Natuurnetwerk Nederland

Natuurnetwerk Nederland

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en uitgewerkt in provinciale omgevingsverordeningen. In het Bkl staat dat bij omgevingsverordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen, waarbij tevens de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden worden vastgesteld. Bij omgevingsverordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van omgevingsplannen en projectbesluiten. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen of nabij het NNN, waarbij een omgevingsplan gewijzigd moet worden dan wel een projectbesluit wordt verleend, geldt een 'ja, mits'-afweging. Dit houdt kortweg in dat aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN alleen toegestaan is als deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in de omgevingsverordening en verankerd in de omgevingsplannen.

Bijlage 2

Ecologisch logboek

Handeling	Datum	Locatie	Paraaf ecologisch toezichthouder	Eventuele bijzonderheden/ opmerkingen